

Poruka pape Benedikta XVI. za korizmu 2007.

"Gledat će onoga koga su proboli" (Iv 19,37)

Draga braćo i sestre!

"Gledat će onoga koga su proboli" (Iv 19,37). To je biblijska tema koja ove godine vodi naše korizmeno razmišljanje. Korizma je prikladno vrijeme da naučimo s Marijom i Ivanom, ljubljenim učenikom, biti uz Njega, koji je na križu prinio žrtvu vlastitog života za sav ljudski rod (usp. Iv 19,25). Upravimo zato s još većim žarom, u ovom vremenu pokore i molitve, svoj pogled u Krista raspetog koji je, umirući na križu, u punini objavio Božju ljubav. Na temi ljubavi zadržao sam se u enciklici *Deus caritas est*, istaknuvši njezina dva osnovna oblika: *agape* i *eros*.

Božja ljubav: *agape* i *eros*

Izraz *agape*, koji se mnogo put javlja u Novome zavjetu, označava požrtvovnu ljubav onoga koji isključivo traži dobro drugoga. Riječ *eros*, međutim, označava ljubav onoga koji želi posjedovati ono što mu nedostaje i teži sjedinjenju s ljubljenom osobom. Ljubav kojom nas Bog obasipa bez sumnje je *agape*. Naime, može li čovjek dati Bogu neko dobro koje On već ne posjeduje? Sve ono što ljudsko stvorenje jest i ima Božji je dar: stvorenje dakle treba Boga u svemu. Ali Božja je ljubav također *eros*. U Starome zavjetu Stvoritelj svijeta pokazuje prema narodu kojeg si je izabrao naklonost čiji razlog čovjeku nije moguće dokučiti. Porok Hošea izražava tu snažnu božansku ljubav smjelim slikama poput one o ljubavi čovjeka prema ženi preljubnici (usp. 3,1-3). Ezekiel se, pak, kada govori o odnosu Boga s izraelskim narodom, ne boji služiti snažnim i dirljivim rječnikom (usp. 16,1-22). Ti biblijski tekstovi pokazuju da je *eros* prisutan u samome Božjem srcu: Svevišnji očekuje "da" svojih stvorenja kao što zaručnik očekuje od svoje izabranice njezin "da". Nažalost, od samih svojih početaka ljudski se rod, zaveden lažima Zloga, zatvarao za Božju ljubav, u iluziji jedne nemoguće samodostatnosti (usp. Post 3,1-7). Povukavši se u samoga sebe Adam se udaljio od onog izvora života koji je sam Bog te postao prvi od onih koji "od straha pred smrću - kroza sav život bijahu podložni ropstvu" (Heb 2,15). Bog se, međutim, nije predao. Štoviše taj je čovjekov "ne" bio presudni poticaj koji ga je naveo da očituje svoju ljubav u svoj njezinoj otkupiteljskoj snazi.

Križ objavljuje puninu Božje ljubavi

U otajstvu križa objavljuje se u punini silna snaga milosrđa nebeskog Oca. Da bi ponovno zadobio ljubav svoga stvorenja, On je prihvatio platiti najvišu cijenu: krv svoga Sina Jedinorođenca. Smrt, koja je za Adama bila znak krajnje samoće i nemoći, tako se preobrazila u najviši čin ljubavi i slobode novoga Adama. S pravom se dakle može, zajedno s Maksimom Ispovjednikom, reći da je Krist "umro, ako se može tako reći, na božanski način, jer je umro slobodno" (Ambigua, 91, 1956.). Na križu se očituje Božji *eros* prema nama. *Eros* je naime – kao što kaže Pseudo Dionizije – ona snaga "koja ne daje onome koji ljubi da ostane zaokupljen samim sobom, već ga tjera da se sjedini s onim koga ljubi" (De divinis nominibus, IV, 13: PG 3,712). Imali li "luđeg erosa" (N. Cabasilas, Vita in Cristo, 648) od onoga koji je nagnao Sina Božjeg da se sjedini s nama dotle da je trpio posljedice naših krivnji kao da su njegove vlastite?

"Onoga koga su proboli"

Draga braćo i sestre, upravimo svoj pogled u Krista prikovanu na križu! On je najpotresnija objava Božje ljubavi, ljubavi u kojoj *eros* i *agape*, daleko od toga da se suprotstavljaju, jedno drugo osvijetljuju. Na križu sam Bog moli svoje stvorenje za ljubav: on žeda za ljubavlju svakog od nas. Apostol Toma priznao je Isusa "Gospodinom i Bogom" kada je svoju ruku stavio u ranu u boku. Ne iznenađuje stoga što su mnogi sveci u Isusovu Srcu pronašli najdirljiviji izraz toga otajstva ljubavi. Moglo bi se čak reći da je objava Božjeg erosa prema čovjeku, u stvari, najviši izraz njegove *agape*. Uistinu, samo ljubav u kojoj se združuju slobodno sebedarje i oduševljena želja za uzajamnošću ulijeva radost koja omogućuje da se lakše podnesu i najteže žrtve. Isus je rekao: "A ja kad budem uzdignut sa zemlje, sve ću privući k sebi" (Iv 12,32). Gospodin žudno čeka naš odgovor, očekuje od nas da prihvatimo njegovu ljubav i dopustimo da nas On privuče k sebi.

Međutim, nije dovoljno samo prihvatiti njegovu ljubav. Na tu ljubav treba odgovoriti i potruditi se priopćiti je drugima: Krist "me privlači sebi" da bi se sjedinio sa mnom, kako bih naučio ljubiti braću istom ljubavlju.

Krv i voda

"Gledat će onoga koga su proboli". Gledajmo s vjerom u Isusov probodeni bok, iz kojeg su potekli "krv i voda" (Iv 19,34)! Crkveni su oci promatrali te elemente kao simbole krštenja i euharistije. Preko krsne vode, zahvaljujući djelovanju Duha Svetoga, omogućen nam je pristup u samu dubinu ljubavi Presvetog Trojstva. U korizmenom smo vremenu, spominjući se svoga krštenja, pozvani izaći iz samih sebe i, u povjerljivom predanju, otvoriti se Očevu milosrdnom zagrljaju (usp. sv. Ivan Krizostom, Kateheza, 3,14 sl.). Krv, simbol ljubavi Dobrog Pastira, izlivena se u nas osobito u euharistijskom otajstvu: "Euharistija nas uvodi u čin Isusove žrtve... ulazimo u samu dinamiku njegova predanja samoga sebe" (enc. Deus caritas est, 13). Živimo, dakle, korizmu kao 'euharistijsko' vrijeme u kojem ćemo, prihvaćajući Isusovu ljubav, naučiti tu ljubav širiti oko sebe riječju i djelom. Razmatranje "Onoga koga su proboli" potaknut će nas na taj način da otvorimo svoje srce drugima i prepoznamo povrede dostojanstva ljudskog bića. To će nas, na poseban način, potaknuti da se borimo protiv svakog oblika prijezira života i izrabljivanja osobe i da ublažimo drame samoće i napuštenosti u kojima žive mnoge osobe. Neka korizma bude za svakog kršćanina obnovljeno iskustvo Božje ljubavi koja nam je darovana u Kristu, ljubavi koju svakoga dana moramo i mi sami "iznova darivati" bližnjemu, u prvom redu onome koji trpi i koji je u potrebi. Samo ćemo tako moći u punini sudjelovati u uskrsoj radosti. Neka nas Marija, Majka ljubavi, vodi na tome korizmenom putu, putu istinskog obraćenja Kristovoj ljubavi. Vama, draga braćo i sestre, želim koristan korizmeni hod i od srca svima udjeljujem svoj posebni apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 21. studenoga 2006.

Papa Benedikt XVI.